

СТУДЕНЕЦЪ

ИЛЮСТРОВАНО МЪСЕЧНО СПИСАНИЕ

За туризъмъ, родинознание и литература.

— Редактиранъ отъ комитетъ. —

Година първа ————— книга осма.

СЪДЪРЖА.

1. Анг. Симеоновъ — Юбилей на Вазовъ и туризмитъ
2. Н. К. Коларовъ — Юдола
3. Ив. Петковъ-Жанъ П. — Плъхъ Ношевъ пиръ
4. А. Д-овъ — Погоновския манастиръ
5. Ал. Андреевъ — Въ ранни дни
6. Ал. П. Изгорѣнковъ — Фотография и туризъмъ
7. М. Ногсанъ — Високитъ Таври
8. Н. Ставровъ — Съмъ надъ „Морскитъ скали“
9. Дим. Добревъ — Вечеръ.
10. Вѣсти.
11. Изъ свѣта и науката.

Издание на Плъвенското юнош. тур. дружество

„СТУДЕНЕЦЪ“

КЪМЪ ЧИТАТЕЛИТЪ И СЪТРУДНИЦИТЪ НИ.

Понеже мандата на редакционния комитетъ на сп. СТУДЕНЕЦЪ бѣше изтекълъ отдавна, избра се новъ такъвъ въ съставъ: прѣдседателъ: Симо П. Симовъ, секретарь: Л. Георгиевъ, касиерь: М. Кузовъ и членъ: Ат. П. Изгорѣнковъ. Новия редакционенъ комитетъ ще слѣдва досегашната програма на списанието, като внася постоянно възможнитъ подобрения. Понеже придаването и приемането на списанието продължи доста, то този, осми брой, закъснѣ съ излизането си, за което просимъ извинение. Слѣдующитъ два броя (9 и 10) ще излѣзатъ заедно въ началото на м. декемврий, затова молимъ г. сътрудницитъ ни, изпращането на материяли, снимки, винети и др. да стае най-късно до края на м. ноемврий, за да не изостанатъ въ послѣдствие. Редакцията разчита, че списанието ни, още по задушевно ще бѣде посрѣщнато отъ ония, които цѣнятъ туристската литература у насъ. Апелираме къмъ всички съзнателни туристи да ни подкрѣпятъ и за напредъ.

Редакцията прѣстава да записва абонати. Оставатъ отдѣлни книжки, за рѣчна продажба.

Отъ Редакцията.

НАСКОРО ИЗЛИЗА

ОТЪ ПЕЧАТЪ КНИГАТА

ПОЛЕЗНИ ИГРИ

Съдържаща правилата на интереснитъ и прѣпоръчителни игри:

ШАХМАТЪ, КРОКЕТЪ, КРИКЕТЪ,
ШАШКИ, ХАЛМА, САЛТА, ХО-БАНЪ
И АГОНЪ.

Правилата сж пояснени съ всички необходими чертежи въ текста.

Издава Д-во „СТУДЕНЕЦЪ“ -- Плъвень.

СТУДЕНЕЦЪ

ИЛЮСТРОВАНО МЪСЕЧНО СПИСАНИЕ

ЗА ТУРИЗЪМЪ, РОДИНОЗНАНИЕ И ЛИТЕРАТУРА.

Година първа.

Плѣвень, октомврий, 1920 г.

Книга осма.

Анг. Симеоновъ.

Юбилея на Вазовъ и туриститѣ.

Юбилеятъ на Вазовъ бѣ отпразнуванъ тържествено. Живо участие взеха както официалнитѣ власти, просвѣтнитѣ и културни институти, така сжщо и цѣлото общество. Всички изтъкваха заслугитѣ, които поетътъ има въ създаване и обогатяване българската литература, въ художественото изображаване на нашия животъ, въ възкресяване картината на нѣкогашното славно минало, въ издигане българската рѣчь до степенъ, че тя свободно и напълно да може да изказва и най-тънцитѣ движения на човѣшката мисль и чувство.

Нашъ благороденъ дългъ е, да изтъкнемъ тукъ онова голѣмо значение, което побѣлѣлиятъ вече поетъ има, съ своята поетична дѣятелность като художникъ на българската природа, и да посочимъ на онова неочѣнимо богатство, което той завѣщава на българския турнѣзмъ.

Природата, за Вазовъ, е била винаги любимъ сюжетъ. Достатъчно е само да прѣгледаме неговитѣ съчинения и ние ще се убѣдимъ, че нѣма романъ, разказъ, или по-голѣмо стихотворение, въ които поетътъ да отmine, безъ да ни даде красиви природни гледки, безъ да възпѣе тайнствения планински покой, чистотата и дълбочината на небето.

Природата за Вазовъ е велика съкровищница на поезия и красота. Всичко въ нея: и гори, и балкани, и урви, и рѣки, сж поставени отъ Твореца въ една обща хармония и извикватъ у човѣка възхищение, очудване, възторгъ. Тя ни се показва еднакво художествена и мила както въ радостната пролѣтъ, когато дърветата се обличатъ въ нова прѣмѣна и снѣговетѣ се топятъ, въ розитѣ които цвѣтятъ прѣзь май, така сжщо и въ лѣтото, когато планинитѣ сж потънали въ зеленина и сж огласяни отъ шума на буйни потоци.

Съчиненията на Вазовъ ни показватъ, че природата облагородява чувствата и възвиша духа. Човѣкъ, когато напустне прашния градъ и се изкачи на планинитѣ, на ония исполински грамади, които се издигатъ до Бога и вкуси отъ свѣжия горски въздухъ,

вземе участие въ радостта на природата, ще почувствува душата си чиста отъ зависти и страсти и изпълнена съ забрава за дребнавия, низкия, суетния свѣтъ.

***

Синь на балкана, още отъ младитѣ си години Вазовъ е обичалъ да броди изъ българскитѣ планини. И тази обичъ, това влѣчение къмъ скитане продължава да живѣе у него непрѣкъжнато. Той е пропътувалъ Стара-Планина, Срѣдна-Гора и Родопитѣ. Той не оставя високъ и заблѣжителенъ връхъ, красива долина да не я посѣти и обходи. И ний го виждаме, ту възкачвайки се къмъ „Амбарица“ да се спира изуменъ прѣдъ страшния „Злия пролѣзъ“, ту да се възхищава на широкия просторъ откритъ отъ Пловдивскитѣ височини, граничащъ на югъ съ Родопитѣ, по-далечъ—Рила, а сѣверъ—Срѣдна-Гора, ту да слуша заедно съ онѣмѣлата отъ величия гора, дивния и хармониченъ оркестръ на дивитѣ животни, ту стигналъ челото на нѣкой високъ връхъ да се провиква: „азъ стигнахъ Бога“!

И когато е билъ въ чужбина мисълта за роднитѣ планини не е напушала поета. Като пътувалъ прѣзъ красива долина въ Италия, единъ англичанинъ възхитенъ отъ великолѣпната гледка която се откривала прѣдъ него казалъ: „Ето рая“. Тогава Вазовъ извикалъ: „Да азъ вече знамъ кждѣ е рая: той е въ България!“

Съ пълно право можемъ да смѣтаме Вазовъ за единъ добъръ, ревностенъ и прѣданъ туристъ, на когото българската природа е била винаги близка за душата.

Заслугата на Вазовъ за българския туризъмъ се състои въ това, че той като обикаля българската природа, описва я и я прави достойние на всички.

Той ни показва, чрѣзъ своитѣ художествени описания на Стара-Планина, чрѣзъ своята „Велика Рилска пустиня“, чрѣзъ своитѣ стихове, че българскитѣ планини сж съкровища на красотата и поезия, че Творецътъ е излялъ своята щедростъ къмъ тѣхъ, като имъ е далъ изящна форма.

Като прѣдставлява привлѣкателна българската природа, Вазовъ възбужда интересъ и любовъ, сближава ни съ нея и ни кара да ѝ се възхищаваме. Като имаме прѣдъ видъ, че туристското чувство се насажда чрѣзъ дълго възпитание, ясно ще разберемъ какво грамадно значение иматъ Вазовитѣ съчинения: тѣ сж отличенъ помощникъ, богатъ изворъ за енергия и въодушование, тѣ подкрѣпятъ усилията на младитѣ туристи, които сж се отдали да проповѣдватъ една благородна идея.

Благодарение на Вазовъ и другитѣ български поети ний можемъ сега да кажемъ, че не ще умрѣмъ чужди въ нашето отечество, доволни отъ това, че то ни дава само хлѣбъ и завивка.

***

Младитѣ туристи отъ политѣ на Балкана, отъ Рила и Родопитѣ, отъ равнината, отъ брѣговетѣ на Дунава и Черно-море не могатъ да дадатъ по случай юбилея ордени и дарения на народ-

ния поетъ, но тѣ се обръщатъ къмъ Комъ, Юмрукъ-Чалъ, и Мусала и викатъ съ всичката мощь, която се крие въ тѣхнитѣ силни гърди: български гиганти, наведете вашитѣ чела прѣдъ поета, който цѣли петдесетъ години пѣ за вашата хубость и величие! Наведете ги, защото вий, които бѣхте скрити, недостъпни, тайни, пълни съ страхъ за нась, благодарение на него ни станахте близки, любими, пълни съ радость

Н. К. Коларовъ

Юндола.

Когато вземамъ писалката да пиша за нѣкоя мѣстность, не правя това за да дамъ прѣдстава за нея. Не, далечъ е тази мисль отъ мене. Тѣкъ и да искамъ не се надѣвамъ да го сторя.

Нима може да се опише Юндола!

Нима може да се опише тая дивна, тая чаровна мѣстность въ Родопитѣ!

Нейнитѣ буйни и сочни трѣви, нейнитѣ кждрави борове, гиздавитѣ ливади, сгузенитѣ мѣжду дърветата кжщурки, които ѝ придаватъ по-голѣма красота? А ония меланхолични звуци идещи отъ нѣкое стадо и разливащи се тѣй хармонично наоколо! Оня рѣзъкъ, вливащъ енергия, изгрѣвъ слънце; оная пладнина, когато слънчевитѣ лжи се прѣплитатъ, трептейки, надъ пѣстритѣ клюмнали трѣви. Ами залѣзътъ! Оня чаровенъ залѣзъ, когато слънцето засѣда ей татъкъ, на западъ върху снѣжнитѣ рилски върхове. А вечеръ, когато грѣйне луната! Когато влива сладость съ меката си и нѣжна свѣтлина въ сърдцето, а тебе, ту ти се радва, ту ти се тжи за миналото, за отлегалитѣ безвъзвратно мили дѣтински дни.

Та нима може да се опише всичко това! Не, туй не е и цѣльта ми, ами да ти пришепна, друже отъ сърдце, отдѣли часть отъ врѣмето си и иди всрѣдъ природнитѣ красоти, иди напиримѣръ въ Юндола! Тя е дивна, чаровна мѣстность въ Родопитѣ!

Димитър

Иванъ Петковъ — Жанъ П.

П Ж Т Ъ.

СОНЕТЪ.

Дѣ молнии проблѣсватъ, се тъменъ пжтъ чертае!
 Тамъ, дѣ слънца вѣвъ пурпуръ се кжпятъ въ далнини,
 Покой дѣ вѣченъ грѣе и щастие салъ витае
 Вsrѣдъ сѣнчести джбрави въ надзвѣздни висини.

Чертая се пжтъ въ безпира — по него плахъ блуждая,
 Закреталъ — лихъ несрѣтникъ — саминъ въ злокобенъ часъ;
 И погледъ безнадеженъ стремя далекъ — въ безкряя:
 Дали, дали ще нѣвга тамъ моренъ стигна азъ?

Отпадатъ сетни сили, надежди вечъ догарятъ,
 А все така далече остава кичестъ брѣгы! —
 Вредъ пропасти бездѣнни прѣдъ мене се разтварятъ.

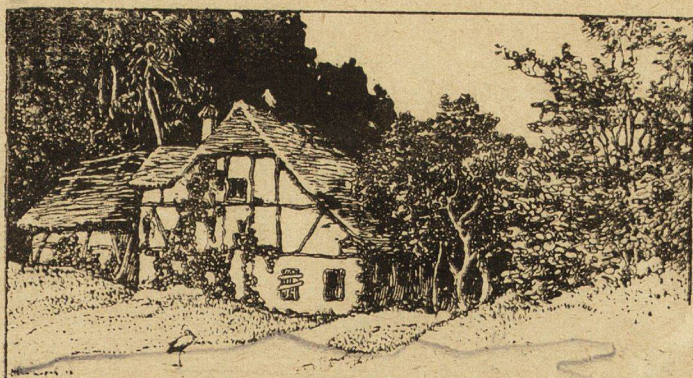
И слушамъ—въ изнемога—да шепнатъ въ самотата
 Тамъ нѣчий уста:—„О, всуе!... Цвѣтнй лагъ
 Не ще догонишь, страникъ, въ безпира на тъмата...“

Нощенъ пиръ.

Безпиръ вали. Похлопватъ по стѣклата
 Дъждовни капки—друмници въ нощта;
 И вихренъ танецъ виятъ въ самотата—
 И въ жадъ цѣлуватъ сребърни цвѣтя.

И вили съ плачъ коси въ мрака разплитатъ
 И въ бѣгъ подгонятъ капнали листа:
 Завиятъ, въ мигъ утihnатъ — и отлитатъ
 Отъ кикотъ глухъ сподирени въ нощта . . .

Безуменъ пиръ навѣнъ ощъ дълго екне,
 Изъ дебри вихри виятъ до зори:
 Ту въ нощни мракъ смѣхътъ за мигъ ще сѣкне—
 И въ набѣгъ лудъ пакъ литне надъ гори.

А. Д-овъ

Погановския манастиръ

пътни бълъжки.

Какво? Швейцария ли?

А. Константиновъ.

Залъзващото слънце ни праща сетни догарящи лъчи. Освѣжени отъ водитѣ на Нишава*), ние бодро крачимъ къмъ село Желюша, по пътъ засѣненъ отъ двѣтъ страни съ гъсти дървета. Далече се гъркатъ силуети на хора, уморени отъ тежката работа по полето, които кретатъ къмъ селищата си.

Отъ височината задъ Желюша ние за послѣденъ пътъ се обръщаме да видимъ Цариброда. Височината ни открива красиви гледки на прочутата Дрънова Глава и Пиротъ, прѣсѣченъ отъ Нишава и заобиколенъ отъ множество планински вериги.

Ведно съ движението ни, мѣнятъ се и пейзажитѣ — най-разнообразни съчетания. Луната отдавна се движеше по небето. Ние хвърчимъ,—урви и могили оставатъ отдирѣ ни. Тишина и покой сж легнали надъ земята.

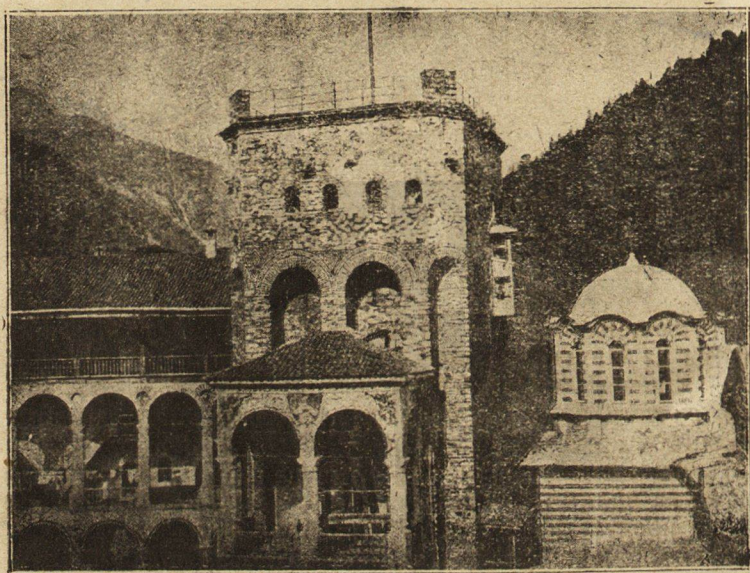
Около полунощъ ние сме близко до Погановския манастиръ. Отвсѣкъдѣ само гори, обвили като че въ мантиль Гребенъ-планина и Власина, навѣки купнѣщи единъ за другъ, раздѣлени отъ завистливата Ерма**), които буйни води биещи се о скалитѣ издаватъ ураганенъ шумъ. Наблизу се дочува лисичи лай, а отъ манастира пѣсни, отъ които разбираме, че тамъ има „нашего рода“ хора; въ отговоръ бурно еква „Балкани, дигайте се въ небесата!...“

*) Извира отъ Берковския Балканъ, подъ вр. Комъ, тече прѣзь карстова областъ, сетнѣ прѣзь малкото Царибродско поле и прѣзь Пиротското; при Нишь се влива въ Българска Морава. Долината ѝ открива важенъ пътъ отъ Нишь за София. Б. Ред.

**) Ерма (Трънска рѣка). Събира водитѣ си въ Краището, протича прѣзь Завое и се влива, като лѣвъ притокъ, въ Нишава подъ име Сукова. Б. Ред.

Стрѣмно се спускаме. Луната се крие задъ гжститѣ и високи борове и само отъ врѣме на врѣме самотенъ лжчъ пробива пжтъ до насъ. Чувствата що прѣживѣваме се не поддаватъ на описание—трѣбва да се прѣживѣятъ.

Изведнажъ—отпрѣдѣ ни е рѣката, и ние току не цамбурнахме въ нейнитѣ води, тѣй както сме обречени да направимъ една прохладна ношна баня. Скоро намѣрихме мостче, — още едно — и ние сме прѣдъ монастирскитѣ сгради. Жалки запусѣли остатъци, съвсѣмъ не хармониращи съ красивото мѣсто, гдѣто сж разположени. Прѣдпочетохме да спимъ подъ палатки.

снимка С. Ив. Божиовъ.

Рилския монастирь — Хрелювата кула.

На слѣдния день къмъ пладнѣ, слѣдъ повторно освѣжаване въ водитѣ на Ерма, ние бѣхме въ величественото и дълго мечтано Ждрело при Погановския монастирь... Перото е безсилно, чувствувате, че то трѣбва да се остави настрана, то не може ви послужи за да опишете това, което е прѣдъ васъ...

Навлизаме, почти всички съблечени, съ навързани върху раницитѣ дрехи, въ буйнитѣ води, при портата на Ждрелото. Вървимъ. Гребенъ планина и Власина сж страхотно надвиснали надъ насъ — грамадни стрѣмни скали между които се се движимъ. Остри чуки, които завършватъ съ овални, кацнали като че върху имъ камъни; по-нататкъ грамадни дървета, крѣпнали се върху голи скали—различни догадки ни минаватъ прѣзъ ума за начина по който сж израстнали тамъ. На всѣки десетъ крачки се спираме прѣдъ нова гледка—и това повече отъ два километра,—прѣзъ

цѣлото Ждрело... Съ тѣга се раздѣлихме съ тѣзи величествени скали...

Бавно се движимъ покрай рѣката къмъ с. Звонци. Мрачното небе се цѣпи отъ множество свѣткавици, придружени често отъ силни грѣмотевици. Ние отиваме прѣзъ Трънъ за Радомиръ.

Радомиръ, Юлий 1920 год.

Ю. А. С.

Ап. Андреевъ.

Въ ранни дни.

Въ безбрѣжна ширь, подъ сини небеса,
Трѣви, нивя и билки шумолятъ,
Брилянтитѣ на утринна роса,
Посипани по листитѣ — блѣстятъ.

И азъ поемамъ жадно въ млада грѣдь
Приятний дѣхъ на роснитѣ трѣви
И пакъ вървя, че води моятъ пжтъ
На край поле — въ далечни синеви.

Ат. П. Изгорѣнковъ.

Фотография и туризъмъ.

Рѣдко се срѣщатъ хора, които пѣтуватъ отъ любовъ къмъ самото ходене, т. е. доставайки имъ удоволствие ходенето пѣше, тѣ да се отдаватъ на него и пѣтуватъ безъ огледъ на това, прѣзъ каква мѣстность ще пѣтуватъ. Организираниятъ туристъ има за цѣль да пропагандира ходенето до забѣлжителни мѣстности и главно въ планинитѣ, а цѣльта на нѣкои туристи е посѣщението само на високитѣ, покрити вѣчно съ снѣгъ и ледъ върхове. При подбиране на сръдствата, съ които ще си служи туриста, той трѣбва да даде нужното мѣсто и на фотографията, станала почти универсално сръдство за реклама.

Когато човѣкъ пѣтува, той се изправя лице срѣщу лице, съ всѣкакви гледки, нѣкои отъ които се връзватъ силно въ паметъта му и му оставятъ неизлѣчими спомени. Ето, минавате край рѣка, тя се вие между скалисти брѣгове, усѣяни съ най-фантастични фигури, до самия брѣгъ вѣковно дърво мѣри върхътъ си съ височината на скалитѣ, а край него, изъ водага се показва канара, о която рѣката се плѣска, бѣсно шуми, покрива я съ пѣна и тихо, като че ли нищо не се е случило, продължава пѣтя си надолу, за да се мушне, ей тамъ хе, подъ проточилия се каменъ мостъ. Гледката е силна, спира ви дълго за да ѝ се любувате, а вие още по-дълго ще си спомняте за нея отпослѣ. Другъ пѣтъ сте поразени: отъ изгрѣва на слнцето, показало глава надъ вѣковна борова гора, отъ блѣска на покрития съ снѣгове връхъ, отъ необзримата, открила се прѣдъ краката ви, гледка, отъ прѣдпланини, поля, гори, скали, между които се гъне, като сребърна змия игривъ планински потокъ. И споменътъ дълго слѣдъ това ще ви прѣслѣдва и поставайки по лицето ви една усмивка, често подтикваща повтарането на първото пѣтуване. Но минаватъ дни и години, споменътъ слабѣе, изличава се и идва день, когато новитѣ по-силни прѣживѣлици, изблѣскватъ изъ паметъта всичко отдавна минало. Ако ли отидите втори пѣтъ на едно и сждо мѣсто, често се случва, ходожническия чукъ на природата да ви изненада съ значителни промѣни въ картината, която сте гледали и при все че и новата картина е хубава, иска ви се да видите онова, което чрѣзъ споменътъ ви е станало старъ другаръ. А нима често не се случ-

ни, да не се повтарят ония прѣживѣлици, отъ които е останала почти заличена слѣда? Колко моменти могатъ да се изброятъ, тъйкѣ и вие сега си спомняте доста, които сж изминали безвъзвратно, а вамъ тъй се иска да имате единъ малкъ споменъ отъ тѣхъ?...

Често пжти една малка вещь е способна да напомни доста рѣчно, силно за нѣщо минало, но щомъ говоримъ за вещи, които сж способни да ни напомнятъ нѣща случили се, ще трѣбва веднага да кажемъ, че една снимка, която фотографията ни дава, е по-силенъ споменъ отъ всичко друго. Фотографическа снимка... та има ли нѣщо друго по употребяемо въ подобни случаи? Къмъ нея трѣбва да се обърне всѣки, като къмъ единъ добъръ съпжтникъ. Наистина необходимъ е извѣстенъ трудъ, за да се научимъ да правимъ сполучливи снимки, необходимими сж и извѣстни срѣдства, но и трудътъ и срѣдствата въ случая сж незначителни въ сравнение придобивкитѣ, които ще получимъ. Освѣтъ това, работата която е свързана съ изработването на една снимка е много приягна и силно увлича. Тя е нѣщо подобно на могщата страсть на творецъ, който твори красота, и достатъчно е да оставите частица отъ тая красота въ вашата работа, за да ви завладѣе напълно:

Ясно е значението, което има фотографията за отдѣлната личность въобще, но за организирания туристъ нейното значение расте наравно съ голѣмината на задачата, която той има да постигне. Не е толкозь голѣма придобивката на една туристска организация, ако тя успѣе да събере въ редоветѣ си едно значително число съмишленици. Много по-голѣмъ успѣхъ ще има тя тогава, когато успѣе да ги отдѣли отъ града, тѣхната малка черупка, и имъ посоча прѣлеститѣ на природата, способни да ги заплѣнятъ, да имъ покажатъ могществото имъ на земни владѣтели. Обсидете нѣкого съ рѣдица снимки на една красива мѣстность, дѣйствайте му систематично, до като го заинтерисувате и той ще бжде завладѣнъ отъ желанието да отиде и я посѣти. Ако въ нѣкоя мѣстность сж създадени нѣкакви удобства за посѣщението ѝ, то какъ чрѣзь снимки, тѣ ще могатъ да станатъ общоизвѣстни.

Видѣхъ веднажъ една обява за излетъ: на една страна на динъ хубавъ листъ начертанъ пжта на излета (тъй както ние исувахме нѣкога въ училище карта) съ близкитѣ, му заблѣжливости, отгорѣ необходимитѣ свѣдѣния по устройването на излета, а отъ дѣсно, на все сжщия листъ залѣпени нѣколко снимки изгледи на мѣстата, прѣзь които ще минатъ излетниците. Самъ по себе си, единъ такъвъ афишъ е способенъ, достатъчно да заинтерисува една значителна часть отъ обществото, а това е вече много. Всѣки би могълъ да се досѣти за най-различни начини, които нѣма имали не по-малки успѣхи.

Съ тъй накратко нахвърляна значителната полза която има призьма отъ фотографията, искамъ да обърна вниманието на туристкитѣ дружества у насъ, за да се възползватъ по-широко отъ нея. Тѣ трѣбва по разни начини: чрѣзь фондове, комисии, курсы, парични помощи и пр. да създадатъ благоприятни условия за развитието на фотографията, и всичко, каквото се изразява за това, повтарямъ, ще бжде многократно възнаградено.

V. Horzán.

Високитѣ таври.

Gr. Glockner 3780 м.

Чаровна нощъ бѣше, когато въ 4 1/2 часа сутринята напустнахме хижата Franz Josefs-Haus (2440 м.). Прѣдъ насъ стърчеше черния силуетъ на гиганта Gr. Glockner, който бѣше нашата днешна цѣль и 10 минути слѣдъ нашето излизане, стѣпваме на ледника Pasterzenkecs, който се протака по дължината на нашия пѣть. Първитѣ слънчеви лъчи вече цѣлуватъ срѣщуположниятъ ни Johannisberg, най-високата частъ на които изглежда, като че е полета съ разтопено злато при тъмносиния небесенъ фондъ, когато достигнахме подножието на гората, прѣзъ която трѣбваше да минемъ. Полека се изкачваме.

Пѣтеката които въ началото си е развалена отъ една грамада на снѣжна лавина, минава по единъ голъ скалистъ наклонъ и е добръ отѣлпкана. Слѣдъ малко ние вече стоимъ прѣдъ ледника Hoffmannsgletseher, закусваме и се наслаждаваме на красивия изгрѣвъ на слънцето.

Тѣнката и висока пирамида на Johannisberg, Gr. Burgstall високия Kiffel и Kiffeltor гледаха на насъ спокойно, облѣни въ пурпурна червенина. Чаровна гледка! Виждамъ съмъ наистина много пѣти изгрѣва на слънцето, но никой не е билъ тѣй красивъ както този, защото и нѣма нищо по-хубаво, отъ единъ такъвъ моментъ въ високитѣ Алпи.

Оксло насъ се разпростира глуха тишина. Немога да се откъсна отъ тази красива гледка. Чувствувамъ, като че ли съмъ стѣпилъ въ нѣкой величественъ храмъ, и горитѣ покрити съ вечно ледъ и снѣгъ сж олтара му.

Звукъ отъ рогъ нарушава заобкалящата ни мъртва тишина, изпѣжда отъ насъ онова приятно чувство на нѣщо величествено и ни привѣжда въ дѣйствителността. Виждаме подъ насъ водача които трѣби. Поставаме си очилата за снѣгъ и продължаваме пѣтя си.

Ледникътъ на нѣкои мѣста е почти отвѣсенъ, послѣ отврѣме на врѣме прѣскачаме дълбоки и тѣсни пукнатини, тѣй че

жтя заема цѣлото ни внимание. Често се редуваме въ отпкъваняето на пжтечката и прѣсно нападалия снѣгъ. Слѣнцето почва да пече и още не се вижда края. Къмъ 10 часа, съгледахме надъ насъ хижата на херцхерцогъ Иоанъ (3440 м.), напрѣгаме силатъ си и слѣдъ кратко врѣме достигаеме една котловина.

Отъ тукъ се отвара красивъ изгледъ къмъ голѣмия Venediger и часть отъ Доломитигъ съ Zankofl. Въ хижата стигаеме въ 10½ часа и закусваме. Слѣдъ малко пристигатъ туристи, които видѣхме, че се изкачватъ слѣдъ насъ, а още слѣдъ малко турист-

Група скали надъ гр. Бѣлоградчикъ.

ти, които слазятъ отъ върха и които ни молиха, да почакаме до като всички тѣхни хора слѣзатъ. Вариме си чай и скоро се развива буюнъ разговоръ за направени излети и за такива, които съзнамѣряваме да направимъ. Най-послѣ приемаме поканата, всички задружно да изкачимъ върха. Къмъ 12 часа по обѣдъ при срѣщваме къмъ краката си „коткитѣ“, (особенъ родъ кѣнки за изкачване по леда), връзваме се съ вжже и трѣгваме.

Изведнажъ чуваме радостнитѣ викове на слазящитѣ туристи. Ръмко „ура“ разцѣпва въздуха при срѣщата и слѣдъ малко вече нищо не се чува, освѣнъ забиването на гегитѣ. Бързо се изкачватъ по покритигѣ съ ледъ скали. Слѣдъ малко се намѣрихме на върха малки Glockner, само 80 м. още ни делятъ отъ върха.

Отпочиваме си и гледаме пжтеката, която като бѣла нишка се протака прѣдъ насъ. Тази пжтека минава прѣзъ почти отвѣсния леденъ склонъ, които днесъ по-лесно ще изкачине, понеже минаващитѣ прѣди насъ туристи сж направили въ леда стълбичка. При все това внимаваме въ стжлките на водача, които върви пръвѣ. Особенно нервно възбуждение ме обхваща, когато стоя така и гледамъ долу Ködnitzkees, който се намира на повече отъ 1000 метра подъ насъ. Изведнажъ се опѣва вжжето. Кжса заповѣдъ „напрѣдъ“ се разнася и пакъ поставяме краката си въ леденитѣ стжпала. Скоро обаче стигаеме малкия Glockner, прѣдъ насъ изпжкѣва Gr. Glockner отъ когото ни дѣли още добрѣ познатата Glocknercharte.

Виждайки, че ледената стѣла е запазена, оставаме гегитѣ тука и съ помоща на желѣзното вжже, продължаваме възкачванието си. Не ми е особено леко когато гледамъ прѣдъ себе си отвѣсна стѣна, висока около 8 метра и широка само 35 см., до която сж достигали само безъ да се изкачватъ, вече много групи туристи. Найстина, за да се изкачи човѣкъ по нея изисква се голѣма смѣлоост и хладнокрѣвие. Приятеля ми Spitze е вече горѣ и нетърпѣливо ме зове. Смѣло стѣпвамъ, сжщо и другаритѣ ми ме слѣдватъ. Десетъ минути слѣдъ това—въ 12¹/₂ вече стоя на върха Gr. Glockner—3780 м. височина. Радостно си стискаме ржцѣтѣ и слѣдъ това вече ни занимава само красивата гледка. Колко сме щастливи днесъ! Кждѣто човѣкъ погледне виждатъ се гори и върхове. Отъ Виежия чакъ до Ebnstaski тѣ гори, Tennengebirge, Каменото море, Сѣверо-Тиролскитѣ Алпи, чакъ въ Швейцария, отъ кждѣто ни поздравляваха Matterhorn и Jungfrau, послѣ Срѣдно-Тиролскитѣ Алпи, Ortler, цѣлитѣ Доломити, веригата Karawanku и Юлскитѣ Алпи, на които се разпознава всѣки върхъ. Тука (на върха) е така приятно, въздуха тихъ, слънцето така пече, че си събличаме палтата. Седиме и обѣдваме. Дълбока тишина царува. Само постоянния глухъ звнънъ отъ пасящия добитѣкъ долита до насъ.

Срѣщу насъ е голѣмия Venediger (на 3660 м.) на изгледъ близо. Взимамъ фотографическия апаратъ и снимамъ красивитѣ изгледи. Единъ часъ и половина трая почивката на върха, най-послѣ трѣбваше да се раздѣлимъ съ него, съ обѣщание обаче, че при първия удобенъ случай ще му дойдемъ пакъ на гости. Слизанието този пжтъ, не изглеждаше така страшно и въ скоро врѣме бѣхме при нашитѣ геги. Сжщо прѣминаваме малкия Glockner и скоро сме на гребена на планината. Откачваме си „коткитѣ“ и вжжето, и се спущаме прѣзъ наклонения склонъ. Въ 3 часа на обѣдъ бѣхме въ хижата. Направихме само нѣколко снимки и къмъ 3¹/₂ часа продължихме слизанието. Слѣдъ 2 часа сме вече долѣ, кждѣто се сбогуваме съ своитѣ другари, които възнамеряватъ да огидатъ въ „Oberwalderhütte“ и по нататѣкъ да минатъ високия Kiffel. Бързаме къмъ хижата на Franz Josef кждѣто въ 6¹/₂ ч. стигаеме. Заржчваме си нѣколко чашки млѣко и половинъ часъ по-късно напускаме хижата и бързаме за Heiligenblut. Красивъ, но шестдесетъ км. дългъ пжтъ ни прѣдстои. Постоянно се обръщаме и

медаме царя на Морскитѣ Алпи (Gr. Glockner) Слънцето вече отдавна залѣзе и милиарди звѣзди блещукаха на бездѣнното синьо небе, когато съгледахме подъ насъ селото. Весело и спокойно понасяме-езодитѣ на дългия пѣть. Най послѣ къмъ 10 ч. вечерьта стига до селото, и отиваме въ хотела да си починемъ. Събуваме рижкитѣ си обуца и отиваме долу въ гостилницата да ославимъ сѣ добра вечеря днешния успѣхъ.

Уморени отиваме скоро да спимъ, понеже на другия день ни чакатъ пакъ нѣколко хиляди метра височина, и съ мисълта на нешнитѣ прѣживѣлици скоро заспиваме.

Пр. отъ чешки Ан. Маноловъ.

Ставровъ.

Сънъ надъ „Морскитѣ скали“

Измъкнахме се изъ елховата гора едва когато послѣднитѣ слънчеви лъчи позлатяваха рѣйналитѣ се въ небето глави на рилскитѣ върхове. Бѣхме въ централния дѣлъ на Рила. Оставаше ни още половина часъ пѣть до Рибнитѣ езера. Задъхани подъ тежестъ на раницитѣ, ние бавно крачиме изъ гѣстия клекашъ. Самтъмъ нѣкой отъ насъ се навежда надъ потока що ромоли до насъ къваси засъхналитѣ си уста.

Минаваме широка една поляна, разхвърляни скали, поляна и къмъ скали... Хмъ! поглеждамъ въпросително водача и той разпалъ ме, направи полукръгъ съ тоягата отъ себе си до татъкъ и идъ задъ канарата. Спустидохме се напрѣдъ, окуражени отъ гуй, въки съ желание първи да види езерата...

Ура! извика изпрѣварилитъ ни другаръ и маха шапка, скочилъ на скала. Като че електрически токъ ме бодна, азъ припнахъ напрѣдъ.

... ..
 „очи“, двѣ сини Морски очи ни гледаха тѣжно изъ подкието на приоблачнитѣ навжсени канари! Двѣ „очи“, два къса въ синьото небе, откъснати отъ нѣкой мощна ржка и хвърлени въ тоя хаосъ отъ върхове-гиганти!... Подухналиятъ остъръ вѣтъкъ ни събуди отъ първото смайване и ни подсъти да потърсимъ сто за ношуване.

***

Сгушени до огъня, въ коренитѣ на единъ клекъ, ние сме току надъ самитѣ езера. Крадешкомъ, пълната луна надзърва изъ задъ надвѣсенитѣ канари, хвърляйки връзъ насъ снопъ мека, бѣла свѣтлина, сѣкашъ казваше: „Добрѣ дошли!“ Послѣ понесе сребърнитѣ си лъчи къмъ леко раздвижената повърхнина на езерата... и ние бѣхме ослѣпени отъ силна свѣтлина! Подъ насъ долу езерата сѣкашъ пламнаха. Лекитѣ езерни вълни, като подъ магическата пръчка на нѣкой вълшебникъ се оживиха, затрѣптѣха и блѣснаха. Сѣкашъ разтопено сребро блещеше сега на мѣстото на езерата отъ единия край на които се протѣгаше също така сребърна лента, губеща се далечъ долѣ изъ гължбоцвѣтната долина!... Лекъ хладенъ вѣтрецъ морно клати самотния клекъ, по чийто полулегнали клони сме сложили уморенитѣ си тѣла. Опрѣли глави о на тѣпканитѣ съ провизии раници, една слѣдъ друга пѣсни и шепотъ се лѣятъ изъ устата ни, послѣ тѣ ставатъ по-тихи, по-провлачни и когато станахъ да стѣкна загасващия огънь, другаритѣ ми бѣха вече въ обятията на Морфея. Поусилилиятъ се вѣтъръ люшкаше коситѣ на щастливцитѣ, а отдолу езернитѣ вълни съ тихъ плѣсъкъ акомпанираха приспивната му пѣсень. При блѣсъка на пламнали огънь, погледнахъ спящитѣ: по тѣхнитѣ заруменѣли лица нѣмаше ни сѣнка отъ днешната умора; полуотворенитѣ имъ уста, озарени отъ блаженна усмивка, дълбоко гълтаха свѣжия боровъ въздухъ който вѣтърътъ донасяше отдолѣ изъ долината...

За сѣтенъ пжтъ луната надзърна прѣзъ отсрѣщнитѣ зжбери погали спящитѣ, казвайки ни лека нощъ и... нощта покри съ своя сивъ вуалъ щастливитѣ дѣца на дивната природа...

Дим. Добревъ.

Вечеръ.

на Н. И. Уржиева

Вечеръ... тихо приятно!
Вечъ въздуха хладѣй,
Захожда слънце златно
И свѣтлий день тъмѣй.

Нѣмѣе долината,
Вредъ самота владѣй,
Само славей въ гората
Не спира — сладко пѣй.

Луната блѣда наднича
Надъ морното поле,
Врѣмето лети-изтича —
Звѣзди блѣскаатъ въ небе.

В Ъ С Т И.

Министерството на Народната Провета е издало окръжно под № 30587 отъ 20 октомври т. г. до г. г. директоритъ на пълнитъ и непълни срѣдни училища и окръжнитъ училищни инспектори въ страната, съ което като имъ съобщава, че е одобрило всички прѣдставени отъ съюза измѣнения на въ съюзния уставъ, нарежда, да прѣпоръчатъ на всички учаци се, да станатъ членове на съюза, като изтъква ползитъ отъ туризъма и спорта.

Това окръжно има грамадно значение за по нататъшния развой на съюза като, между другото, прѣмахва и всички прѣчки, които клоноветъ срѣщаха отъ страна на училищнитъ власти.

Д-во „Марица“ — Т. Пазарджикъ устройва на нова година лотария съ прѣдмети като: туристски издания, списания, описания на излети, описания на мѣстности, албуми съ снимки, отдѣлни снимки и др. такива, съ която лотария дружеството цѣли да популяризира туризъма въ града. Хубаво е да се помогне на това начинание, като се изпратятъ подходящи прѣдмети за лотарията.

Д-во „Студенец“ Плевенъ е почнало редовно да устройва седмични конкурси по шахматъ, салта, халма и др. Конкурситъ се ползватъ съ пълень успѣхъ.

Д-во „Чумерна“ — Елена, е възобновило прѣустановената си прѣзь м. юни дѣйность.

Д-во „Витоша“ — София за да създаде по-голяма връзка между своитъ членове е прѣдприело ново вътрѣшно организиране, като е образувало секции при нѣкои учебни заведения, управлявани отъ тричленни настоятелства. По този начинъ се създаватъ по-добри условия за една голяма вътрѣшна дѣйность — четене реферати, многобройни излети и др.

Прѣзь мѣсець септември т. г. въ Плевенъ сж се конституирали, по рѣшението на съюзния конгресъ, централно настоятелство на Юношеския

Туристски Съюзъ въ България и редакционния комитетъ на сп. „Мл. Туристъ“ литературенъ органъ на съюза, които прѣзь м. нември ще продължи шестата си годишнина, съ нѣкои промѣни и подобрения въ програмата си.

Въ началото на м. януарий 1921 год. въ гр. Луковитъ ще се състои II изв. конгресъ на Ю. Т. Съюзъ въ България, които ще се занимае съ прѣработване съюзния уставъ.

Необходимитъ потготовки се извършватъ вече отъ Луковитския клонъ.

Д-во Самодивецъ — Чирпанъ е имало похвалната инициатива да устройи на 17. X. т. г. въ града си и зложбана снимки взети изъ живота на дружеството. По този начинъ дружеството цѣли да заинтерисува гражданството съ живота на младежа-туристъ у насъ.

На 2 и 3 октомври т. г. въ с. Сухиндолъ се е състояла срѣща между д-во „Сухиндолски връхъ“ и д-во „Студенецъ“. Срѣщата е била много задушевна. Размѣнени сж мисли отъ организационенъ характеръ и е направенъ излетъ до Сухиндолския връхъ (480 м.).

Четата основана при прогимназията отъ д-во „Самодивецъ“ — Чирпанъ е реализирала напоследъкъ два излета единия съ маршрутъ Чирпанъ — с. Мерицлери и обратно; а втория: Чирпанъ — Старо-Загорскитъ бани и обратно. Четата буди голѣмъ интересъ всрѣдъ гражданството.

Д-во „Родопи“. Пловдивъ е изработило обширна платформа за дѣйность, въ която между другото е прѣвидено образуването: на спортни чети и уреждана на спортни игри; на фотографо — албумна комисия, която да се грижи всячески да подпомага правенето на фотографически снимки да ги разпространява между обществото; на театрално-референтна комисия, която ще се грижи за устройване забави, вечеринки, четене на реферати и др. Клонътъ е успѣлъ да издѣйства отъ II-ра пѣхот. Тракийска Дивизия и тя му е отпуснала 80 раници, 50

манерки, 25 платнища, 3 вътроупорни фенери, 5 лопати и 6 кирки.

Д-во Рила—Самоковъ е устроило слѣдъ V редовенъ конгресъ 6 излета, изъ Рила и Пиринъ. Километражъ: 800 кл. м. пѣшъ и 170 съ жельзница. Учасвали 78 излетника.

Д-во „Стъкленъ“,—Свишовъ е образувало футболна чета която ще се грижи за редовното устройване на футболни състезания.

На 26 септември т. г. по инициативата на Станимашкото туристско д-во „Персенкъ“ се е състояла въ с. Садово с рѣша между „Самодивецъ“—Чирпанъ „Драгойна“—Борисовградъ и

„Персенкъ“—Станимака. Присѣствали сж повече отъ 50 души. Взели сж рѣшения да се направи въ Борисовградъ на 7 и 8 ноември т. г. срѣща на почти всички туристски два отъ Южна България въ която да се размѣнят мисли, и взематъ рѣшения по II изв. конгресъ на съюза.

На 25 и 26 септември т. г. се е състояла сѣща между д-во „Рилски езера“—Дупница и д-во „Голобърдо“—Радомиръ на най-големата височина въ планината Колошъ. На срѣщата сж присѣствали повече отъ 60 души отъ двата клона. Размѣнени сж мисли, за мѣрките които трѣбва да се взематъ за вътрѣшното стабилизиране на двата клона.

Изъ свѣта и науката.

Изполването на Ниагара.

Величествениятъ Ниагарски водопадъ въ сѣверна Америка, който се посѣщава отъ хиляди туристи отъ цѣлия свѣтъ, отдавна се използва за индустриални цѣли. До сега отъ него се получаваше енергия равна на 600,000 конски сили. Строителнитѣ работи, които се извършватъ сега ще позволятъ тя да се увеличи до 1,000,000 к. с. Обаче водопадътъ може да даде до 2,500,000 к. с. енергия безъ да се поврѣди неговия красивъ видъ. Постигането на това последното, ще даде възможностъ да се економисва годишно 16,000,000 тона въглища, толкова колкото могатъ да дадатъ 22 мили подобни на Пернишката, въ продължение на една година.

Изъ в. „Esperanto“

На Монбланъ съ аеропланъ. Споредъ свѣдѣния отъ Женева, не отдавна авиаторътъ Dugroux е опиталъ безуспѣшно за втори пътъ да слязе съ аероплана си, не самия връхъ Монбланъ.

Най-старитѣ дървета. Не отдавна французката преса съобщаваше за едно дърво въ С. Америка, дъщеря на което има 44 м. въ окръжностъ и е на 2000 г. Журналътъ „Annales botaniques“ посочва на още по-забѣлжителни дървета, както относително дебелината, така и

относително възрастта имъ. Най-дебелото дърво въ свѣта е единъ кестенъ, който расте на склона на планината Етна въ Сицилия. Окръжността му има повече отъ 50 м. дебелина. Въ Етира-Невада—Калифорния, златопромисленницитѣ отсѣкли единъ кипарисъ високъ 100 м. и отъ изчисленията намѣрили, че той е по-старъ отъ 3000 год. Има и другъ кипарисъ който расте въ гробницата „Santa-Marie de Tesla“, въ Мексико, и който споредъ мнѣнието на ботаницитѣ е на около 4000 год.

Въ Сенегамбия, близу до носъ Vert, има баобаби, клонитѣ на които образуватъ кубе 200 м. въ окръжностъ. Споредъ изсѣжданията и изчисленията на Адансонъ, прочутъ ботаникъ, нѣкои отъ тия дървета били по на повече отъ 6000 год.

Въздухоплаването въ Франция. Дирекцията за гражданско въздухоплаване въ Франция дава слѣднитѣ данни за движението по въздуха, за времето отъ 1 януарий до 15 юлий т. г.; прѣлетено разстояние около 1278,000 клм. въ 9624 часа при 13,449 полета. Прѣнесени сж били прѣзъ това време 10,364 пътника. Прѣзъ сжщия срокъ сж се убили чрѣзъ падане всичко трима, а ранени сж били седемъ души (общо за пътници и пилоти).

Бълг. Аеро-Клубъ

ПРОДЪЛЖАВА СЕ ПОДПИСКАТА ЗА

ШЕСТАТА ГОДИШНИНА НА

МЛАДЪ ТУРИСТЪ

Илюстровано мѣсечно списание за
туризъмъ, спортъ, наука и литература.

Литературенъ органъ на Юношеския
Туристски Сюзъ въ България.

Излиза всѣки мѣсець съ изключение
на юлий и августъ въ обемъ 1½ до 2
коли. Всѣка книжка има притурка спе-
циални илюстрации. Годише тѣ абонаментъ
25 лв. прѣдплатени. За членоветѣ на
Юношеския Туристски Сюзъ и Българ-
ското Туристско Дружество 20 лв. прѣд-
платени. Подробна програма, условия и
абонаментни листове изискайте отъ ре-
дакцията.

Всичко се изпраща:

Редакция на сп. „Мл. Туристъ“ — Плевень.

ПОЛУЧИХА СЕ ВЪ РЕДАКЦИЯТА:

Le Miroir des Sports—serie 5, № 346 —Paris.

в. Бжлаще—год. I, брой 18, 19, 20 и 21—гр. Осм.-Пазаръ.
сп. **Организаторъ**—год. I, брой 1 и 2—органъ на Юн. Т.
Сюзъ въ България; редактира и издава Ц. Н-ство на Сюзъ
въ Плевень. Списанието излиза мѣсечно—12 броя годишно.
Абонаментъ за година 12 лв.

Излъзитѣ броеве съдържатъ наредби, статии и вѣсти отъ
чисто вътрѣшенъ на Сюзъ характеръ. Прѣпоръчваме го на
читателитѣ си, които се интересуватъ отъ живота на Сюзъ.
сп. **Ученическа Мисль**—Год. II брой 7 и 8—Русе.

Албумъ **Живописна България**—издава редакцията на сп. „Мл.
Туристъ“ въ Русе (а сега въ Плевень), цѣна 5 лв. съдържа: два-
десетъ и два подбрани изгледа, изъ красивата природа на Българ-
ия—Изданието е луксозно. Прѣпоръчваме го на всички.

сп. **Тръзвенность**—год. II брой 7 и 8 (двоенъ) органъ на Учени-
ческио Нейтр. Въздържателенъ Сюзъ въ България—Сливень.
Духовенъ Апелъ—Издава групата Христовъ Комунизъмъ—
София ул. Вѣслецъ № 32.

Г.

Дво Съгласи

улица

Плѣвень

гр.

МЛАДЪ ЧИТАТЕЛЪ

III. ГОДИШНИНА.

абонаментъ — 15 лева.

- I брой—Едисонъ (животъ и открития)—3 лева.
II брой—Разкази (сборникъ) —3 лева.
III брой—Електричество (изнамърване и приложене)— 3 лева.

ОТКРИВА СЕ ПОДПИСКА ЗА ВТОРАТА ГОДИШНИНА

на в. „БЖДЕЩЕ“

защитникъ на въздържателната кауза.

—излиза два пжти въ мѣсеца на 4 страници.

АБОНАМЕНТЪ: за 1 год. 12 лв., за 6 м. 7 лв.,
за 3 м. 4 лв., единъ брой 70 ст.

Абонирания при всички членове на ред. комитетъ,
настоятелигъ на вѣстника и направо въ редакцията. За
по-вече отъ 10 абоната 15 % отбивъ.

Абонирайте се!

адресъ: ред. в. „Бждеще“—османъ-Пазаръ.

ПРАВОПИСЬ - КАЛЕНДАРЧЕ

премия на МЛАДЪ ЧИТАТЕЛЪ

Цѣна 3 лева за туристи.

Съдържа:

1. Всички правописни правила и дѹми.
2. Календарче за 1921 година
3. Бѣлѣжники.

Отдѣленъ брой струва 2 лева

Печат. „Землед. Единство“ — Плѣвень